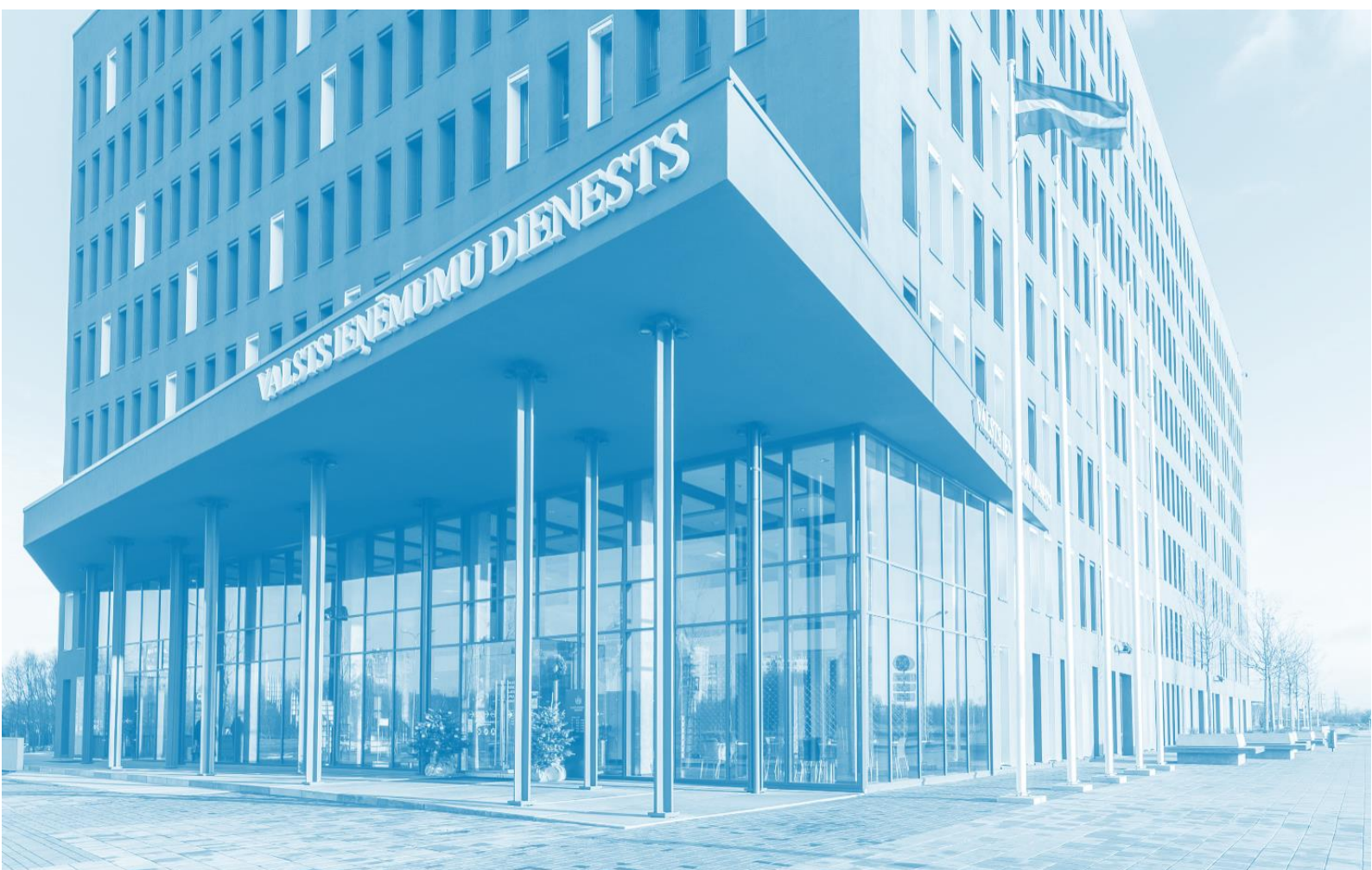

Valsts ieņēmumu
dienests

Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas

2021.gads

Saturs

1. IENĀKUMS	3
1.1. Apliekams ienākums	3
1.2. Neapliekams ienākums.....	5
2. IENĀKUMA GŪŠANAS DIENA	8
3. DEKLARĀCIJU UN PĀRSKATU IESNIEGŠANA UN NODOKĻU SAMAKSA	9
Saistošie normatīvie akti.....	14

1. IENĀKUMS

Akciju pirkuma tiesību īstenošana ir akciju iegāde par akciju pirkuma tiesību līgumā noteikto cenu vai, ja tā noteikts līgumā, akciju saņemšana bez maksas.¹

No 2021.gada 12.janvāra akciju pirkuma tiesību piešķiršanas nodokļu regulējums attiecas gan uz **akciju**, gan **kapitāla daļu** un citu tiesību saņemt dividendes piešķiršanu atbilstoši [likuma "Par uzņēmuma ienākuma nodokli"](#) izpratnei par akcijām.

1.1. Apliekams ienākums

Akciju pirkuma tiesību īstenošana (darbaspēka nodokļi)

Ienākums, kas gūts, īstenojot akciju pirkuma tiesības, kuras darbiniekam, padomes vai valdes loceklim uz darba attiecību pamata piešķīris darba devējs vai uzņēmums, kas ir ar darba devēju saistīta persona [likuma "Par nodokļiem un nodevām"](#) izpratnē, ir jāietver algota darba ienākumā un par to ir jāmaksā algas nodoklis (turpmāk citviet – IIN) un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, ja neizpildās nosacījumi par neapliekamu ienākumu ([skatīt sadaļā par neapliekamu ienākumu](#)).²

1.piemērs

Ritvaram ir piešķirtas akciju pirkuma tiesības. Akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāns paredz īstenot akciju pirkuma tiesības pēc 36 mēnešiem no brīža, kad akciju pirkuma tiesības piešķirtas. Darba devējs, kas piešķīris akciju pirkuma tiesības, nav iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu. Ritvara ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas ir ar algas nodokļiem apliekams ienākums, jo darba devējs nav iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu.

Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas = akciju tirgus vērtība akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā - akciju iegādes vērtība

Akciju tirgus vērtību akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā nosaka šādi:

- publiskajā apgrozībā esošajām akcijām — akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā fiksētā akcijas vidējā svērtā cena vai, ja tādas nav, — tirgus vērtība, kas noteikta atbilstoši regulētā tirgus noteikumiem;
- akcijām, kas neatrodas publiskajā apgrozībā, — akciju vērtība, kas norādīta neatkarīgā rakstveida atzinumā, kurš ietver arī vērtējuma veikšanas metodiku un kuru sniegusi persona, kas atbilstoši Komerclikumam iekļauta mantiskā ieguldījuma vērtētāju sarakstā vai kas saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem ir tiesīga sniegt neatkarīgu atzinumu par akciju tirgus vērtību.³

¹ [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.¹¹ panta trešā daļa.](#)

² [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8.panta 2.⁵ daļa.](#)

³ [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.¹¹ panta pirmā un otrā daļa.](#)

2.piemērs

Rihardam darba devējs piešķir akciju pirkuma tiesības, kuras akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāns paredz īstenot jau pēc 6 mēnešiem, 2021.gada 30.maijā iegādājoties akcijas ar 40 % atlaidi. Akciju tirgus vērtība – akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā – ir 3000 eiro. Rihards izmanto savas tiesības un 2021.gada 30.maijā iegādājas akcijas par 1800 eiro (40 % atlaide no 3000 eiro).

Riharda darba devējs Riharda 1200 eiro (3000 – 1800) ienākumam no akciju pirkuma tiesību īstenošanas piemēro darbaspēka nodokļus (VSAOI un IIN).

Ja darbinieka ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas ir apliekams ar algas nodokli, darba devējs aprēķina gan IIN (atbilstoši darba algas ienākumam un progresīvajai nodokļu likmei), gan arī valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk – VSAOI) (gan darba devēja, gan darba ņēmēja daļu – par 2021.gada ienākumu vispārējā gadījumā kopējā likme ir 34,09%) kā darba algai.⁴

Akciju vai akciju pirkuma tiesību atsavināšana (kapitāla pieaugums)

Darbinieka, bijušā darbinieka vai citas personas ienākumu, kas gūts, atsavinot akciju pirkuma tiesības vai akciju pirkuma tiesību īstenošanas rezultātā iegūtās akcijas, aprēķina kā kapitāla pieaugumu⁵ un tam piemēro 20 % nodokli.

Kapitāla pieaugums = kapitāla aktīva (akciju vai akciju pirkuma tiesību) atsavināšanas cena - iegādes vērtība

3.piemērs

Mārīte 20XX.gada 25.aprīlī atsavina akcijas par 2000 eiro, ko ieguvusi bez maksas, īstenojot akciju pirkuma tiesības. Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas tika atzīts par neapliekamu ienākumu.

Mārītes ienākums no kapitāla pieauguma ir 2000 eiro (2000 – 0). IIN no kapitāla pieauguma ir 400 eiro (20 % no 2000).

Par akciju iegādes vērtību uzskata to **tirgus vērtību** akciju pirkuma tiesību **īstenošanas dienā, ja šīs akcijas ir iegūtas, īstenojot akciju pirkuma tiesības**, un akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā gūtais ienākums ir apliekams ar algas nodokli.

4.piemērs

Rihards 20XX.gada 3.septembrī pārdod akcijas par 4010 eiro, ko ieguvis, īstenojot akciju pirkuma tiesības, kad to tirgus vērtība bija 3000 eiro (skatīt 2.piemēru).

Ņemot vērā, ka Riharda darba devējs ir aprēķinājis ienākumu un ieturējis darbaspēka nodokļus no Riharda ienākuma no akciju pirkuma tiesību īstenošanas, jo akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā šis ienākums tika atzīts par apliekamu, Riharda ienākums no kapitāla pieauguma ir 1010 eiro (4010 – 3000). IIN no šī kapitāla pieauguma ir 202 eiro (20% no 1010).

- [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.⁹ pants](#)
- [Informācija par kapitāla pieauguma deklarācijas sniegšanas vispārējiem principiem](#)

⁴ [Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 14.panta pirmā daļa.](#)

⁵ [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.¹¹ panta astotā daļa.](#)

1.2. Neapliekams ienākums

Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas ir neapliekams ienākums, ja akciju pirkuma tiesības piešķirtas atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānam un īstenojas šādi (visi) nosacījumi:

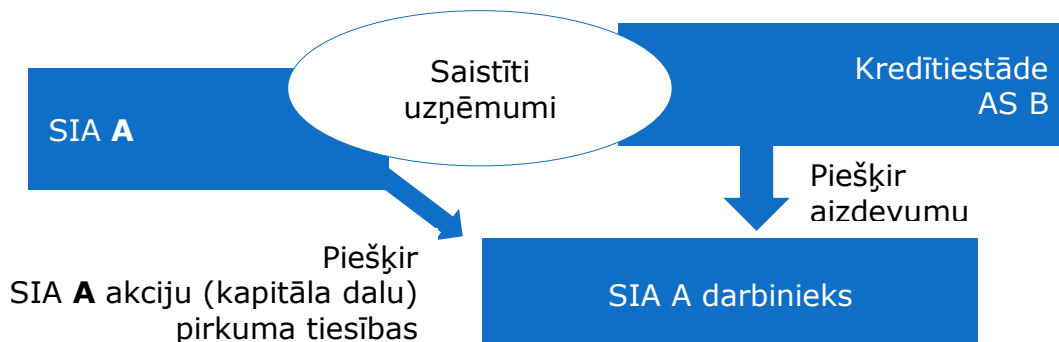
- akciju pirkuma tiesību minimālais **turēšanas periods** (periods no akciju pirkuma tiesību piešķiršanas dienas līdz dienai, kad darbinieks ir tiesīgs uzsākt akciju pirkuma tiesību īstenošanu) ir ne mazāks kā **12 mēneši**;
- akciju pirkuma tiesību minimālajā turēšanas periodā darbinieks ir **darba attiecībās ar uzņēmumu**, kurš piešķir darbiniekam akciju pirkuma tiesības vai ar kuru saistītā persona [likuma "Par nodokļiem un nodevām"](#) izpratnē darbiniekam ir piešķirusi akciju pirkuma tiesības;
- darba devējs ir **iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam [informāciju](#)**⁶ par akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu;
- akciju pirkuma tiesības tiek īstenotas **ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā** no dienas, **kad izbeigtas darba attiecības** starp maksātāju un darba devēju (kapitālsabiedrība, kura piešķirusi maksātājam akciju pirkuma tiesības vai kura ir ar darba devēju saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē)
- kapitālsabiedrība, kura piešķirusi maksātājam akciju pirkuma tiesības, vai ar to saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē **nav izsniegusi maksātājam aizdevumu, kas nav atmaksāts** līdz akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdim,
 - **izņemt** aizdevumus, kurus izsniedz kapitālsabiedrība, kura saņēmusi speciālu atļauju (licenci) patērētāja kredīšanas pakalpojuma sniegšanai (piemēram, **kreditēstāde**), ja vien minētie aizdevumi netiek sniegti paša aizdevēja akciju iegādei, īstenojot akciju pirkuma tiesības.⁷

Akciju pirkuma tiesību turēšanas perioda nosacījums īstenojas arī šādos gadījumos:

- akciju pirkuma tiesību turēšanas periodā akciju pirkuma tiesību turētājs pēc darba attiecību izbeigšanas ar uzņēmumu, kurš piešķir akciju pirkuma tiesības, ir stājies darba attiecībās ar uzņēmumu, kurš ir ar darba devēju saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē;
- akciju pirkuma tiesību turēšanas periodā darbiniekam ir piešķirta valsts vecuma pensija (tai skaitā priekšlaicīgi) un akciju pirkuma tiesību turētājs un darba devējs ir izbeiguši darba tiesiskās attiecības.⁸

Piemēri, kad minētais nosacījums par aizdevumu savam vai saistītā uzņēmuma darbiniekam akciju iegādei akciju pirkuma tiesību īstenošanas ietvaros izpildās neatkarīgi no tā, kad tiek atmaksāts izsniegtais aizdevums:

⁶ [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.¹¹ panta ceturtajā daļā noteiktā informācija.](#)

⁷ [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 43.punkts.](#)

⁸ [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta vienpadsmitā daļa.](#)

5.piemērs

SIA "Beta" ir piešķirusi mātes uzņēmuma AS "GO" akciju pirkuma tiesības savam darbiniekam Kārlim. Kārlis akciju pirkuma tiesību turēšanas periodā pēc 11 mēnešiem ir aizgājis no darba SIA "Beta", lai uzsāktu darba attiecības AS "Delta". AS "Delta" ir saistītā persona AS "GO".

Nosacījums par darba attiecību esību ar uzņēmumu, kurš piešķir akciju pirkuma tiesības, izpildās visā akciju pirkuma tiesību turēšanas periodā, un akciju pirkuma tiesību turēšanas periods ir skaitāms no brīža, kad Kārlim akciju pirkuma tiesības piešķirusi SIA "Beta".

6.piemērs

SIA "Mājas" ir piešķirusi savu kapitāla daļu pirkuma tiesības savai darbiniecei Lainei. Laine kapitāla daļu pirkuma tiesību turēšanas periodā pēc 10 mēnešiem ir aizgājusi no darba SIA "Mājas", lai uzsāktu darba attiecības AS "Tilts". AS "Tilts" ir saistītā persona SIA "Mājas".

Nosacījums par darba attiecību esību ar uzņēmumu, kurš piešķir akciju pirkuma tiesības, izpildās visā akciju pirkuma tiesību turēšanas periodā, un akciju pirkuma tiesību turēšanas periods ir skaitāms no brīža, kad Lainei kapitāla daļu pirkuma tiesības piešķirusi SIA "Mājas".

7.piemērs

AS "Go&Go" 2021.gada 12.janvārī ir piešķirusi savu akciju pirkuma tiesības savai valdes loceklei Maijai ar akciju pirkuma tiesības turēšanas periodu – 1 gads un 6 mēneši. Divu mēnešu laikā AS "Go&Go" ir iesniegusi VID nepieciešamo informāciju par akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu. AS "Go&Go" nav iesniegusi Maijai aizdevumu akciju pirkuma tiesību īstenošanai.

Maija ir aizgājusi no darba AS "Go&Go" 2022.gada 28.februārī, bet akciju pirkuma tiesības īsteno atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānam – 2022.gada 12.jūlijā.

Ņemot vērā, ka AS "Go&Go" akciju pirkuma tiesību turēšanas periods ir garāks par 12 mēnešiem, darba devējs ir iesniedzis VID informāciju par akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu, Maija ir bijusi darba attiecībās ar AS "Go&Go" 12 mēnešus akciju pirkuma tiesību turēšanas periodā, akciju pirkuma tiesības tiek īstenotas ne vēlāk 6 mēnešu laikā no dienas, kad izbeigtas darba attiecības un Maijai nav iesniegts aizdevums akciju pirkuma tiesību īstenošanai, kas nebūtu atmaksāts līdz akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienai, Maijas ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas ir neapliekams.

Divu mēnešu laikā pēc tam, kad darbiniekiem beidzies periods, kurā varēja pieteikties uz akciju pirkuma tiesībām, vai piešķirtas akciju pirkuma tiesības (ja akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāns neparedz pieteikšanos uz akciju pirkuma tiesībām) darba devējs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam:

1. Informāciju par akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā iesaistītajiem uzņēmumiem:
 - akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna izdevēja (apstiprinātāja) nosaukums, reģistrācijas numurs un adrese;
 - tās akciju sabiedrības, kuras akcijas tiks pirktas, nosaukums, reģistrācijas numurs un adrese;
 - par akciju pirkuma tiesību plāna īstenošanu atbildīgā ārvalstu uzņēmuma (ja tāds ir) nosaukums, reģistrācijas numurs un adrese, informācija par to, vai jebkāda veida izmaksas, kas saistītas ar akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu, tiks attiecinātas uz Latvijā esošu uzņēmumu vai pastāvīgo pārstāvniecību;

Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas

2. Informāciju par izvirzītajiem kritērijiem, lai darbinieki kvalificētos dalībai akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā, norādot:
 - vai dalībai akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā kvalificējas visi darbinieki;
 - vai tikai vadības līmeņa darbinieki;
 - vai tikai darbinieki, kuri uzņēmumā nostrādājuši noteiktu laikposmu;
 - vai darbinieki, kuri atbilst citiem uzņēmuma izvirzītiem kritērijiem.
3. Informāciju par izvirzītajiem nosacījumiem, lai akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdī darbinieks varētu iegādāties akcijas, norādot, vai pastāv tādi nosacījumi kā:
 - pārdošanas plāna izpilde, peļņas gūšana, noteikts darbinieka nostrādāts gadu skaits uzņēmumā akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdī;
 - citi nosacījumi.
4. Informāciju par akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā paredzēto minimālo akciju pirkuma tiesību turēšanas periodu:
 - datums, ar kuru darbiniekam tiek piešķirtas tiesības nākotnē pirkt akcijas;
 - datums, ar kuru darbinieks nākotnē drīkstēs īstenot akciju pirkuma tiesības.
5. Informāciju par iespējām īstenot akciju pirkuma tiesības, ja darba attiecības tiek pārtrauktas.
6. Informāciju par darbinieka iespējām atsavināt piešķirtās akciju pirkuma tiesības vai iespējām mantot akciju pirkuma tiesības darbinieka nāves gadījumā.
7. Informāciju par akciju pirkuma tiesību īstenošanas nosacījumiem:
 - atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna noteikumiem nākotnē pērkamo akciju skaits, to noteiktā iegādes vērtība, valūta;
 - akciju pirkuma tiesības darbiniekam tiek piešķirtas par brīvu vai arī darbiniekam akciju pirkuma tiesības jāiegādājas par noteiktu samaksu (šajā gadījumā norādot, vai darbinieks akciju pirkuma tiesības iegādājas pats vai arī uzņēmums ietur šo samaksu no darbinieka neto algas);
 - nākotnē iegūstamo akciju iegādes cena (darbinieka iespēja akciju pirkuma tiesību turēšanas perioda beigās iegādāties akciju sabiedrības akcijas ar atlaidi (zemāku par tirgus cenu)).
8. Informāciju par darbiniekiem, kas apstiprinājuši savu dalību akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā:
 - vārds, uzvārds un personas kods;
 - akciju pirkuma tiesību skaits, uz ko attiecīgais darbinieks parakstījies;
 - nākotnē iegūstamo akciju skaits;
 - nākotnē iegūstamo akciju iegādes cena.⁹

Arī tad, ja tiek veikti grozījumi akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā, darba devējam vai kapitālsabiedrībai, kura ir ar darba devēju saistīta persona saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām", divu mēnešu laikā no šo grozījumu spēkā stāšanās dienas ir pienākums iesniegt informāciju Valsts ieņēmumu dienestam.¹⁰

⁹ [Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 89.7 punkts.](#)

¹⁰ [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.11 panta devītā daļa.](#)

2. IENĀKUMA GŪŠANAS DIENA

Par akciju pirkuma tiesību īstenošanas (ienākuma gūšanas) dienu uzskatāma diena, kad normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pāriet īpašuma tiesības uz akcijām.¹¹

Par akciju pirkuma tiesību vai akciju atsavināšanas (ienākuma gūšanas) dienu uzskata dienu, kad minētais kapitāla aktīvs ir atsavināts vai saņemta nauda vai citas lietas.¹²

Ja atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna nosacījumiem **darbinieks atsavina akciju pirkuma tiesības**, darba devējs akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā neatkarīgi no tā, kura persona šīs tiesības īsteno, aprēķina darbinieka (kam sākotnēji tika piešķirtas akciju pirkuma tiesības) ar algas nodokli apliekamo ienākumu un piemēro darbaspēka nodokļus.¹³

8.piemērs

Jānim un Kristapam piešķirtas AS "COOPER" akciju pirkuma tiesības ar tiesībām iegūt darba devēja akcijas bez maksas. Viņu akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā noteikts, ka, aizejot no darba pirms akciju pirkuma tiesību turēšanas termiņa beigām (2021.gada 12.oktobra), akcijas netiek iegūtas. Savukārt akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā akciju pirkuma tiesību pārdošana kolēģim netiek aizliegta. Jānis 2021.gada 14.martā pārdod savas akciju pirkuma tiesības Kristapam un 2021.gada 31.martā aiziet no darba. Jāņa darba devējs AS "COOPER" 2021.gada 12.oktobrī (ienākuma gūšanas diena no akciju pirkuma tiesību īstenošanas) aprēķina Jāņa ienākumu un piemēro IIN un VASOI.

Ja atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna nosacījumiem akciju pirkuma tiesību turētājs **saglabā tiesības īstenot akciju pirkuma tiesības arī pēc darba attiecību izbeigšanas** ar attiecīgo darba devēju vai atsavina akciju pirkuma tiesības pēc darba attiecību izbeigšanas ar attiecīgo darba devēju, bijušais darba devējs akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā neatkarīgi no tā, kura persona šīs tiesības īsteno, aprēķina bijušā darbinieka (kam sākotnēji tika piešķirtas akciju pirkuma tiesības) ar algas nodokli apliekamo ienākumu. Minētais ar algas nodokli apliekamais ienākums attiecināms uz taksācijas periodu, kurā tika izbeigtas darba attiecības, un tam piemēro attiecīgā gada algas nodokļa likmi.¹⁴

9.piemērs

Liene ir aizgājusi no darba AS "CEILON" 2022.gada 28.februārī (8 mēnešus pēc akciju pirkuma tiesību piešķiršanas), bet akciju pirkuma tiesības īsteno atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānam – 2022.gada 12.jūlijā. Lienes ienākuma gūšanas diena par ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas ir 2022.gada 12.jūlijs. Ņemot vērā, ka Liene bija darba attiecības ar AS "CEILON" mazāk par 12 mēnešiem no akciju pirkuma tiesību piešķiršanas brīža, ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas uzskatāms par apliekamu ar algas nodokli un AS "CEILON" 2022.gada 12. jūlijā aprēķina Lienei IIN un VSAOI kā darba algai.

¹¹ Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 16.¹ panta vienpadsmitā daļa.

¹² Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 16.¹ panta pirmā daļa un Ministru kabineta 2018.gada 30.oktobra noteikumu Nr.662. "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību" 54.2 punkts.

¹³ Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.¹¹ panta sestā daļa.

¹⁴ Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.¹¹ panta septītā daļa.

3. DEKLARĀCIJU UN PĀRSKATU IESNIEGŠANA UN NODOKĻU SAMAKSA

Ienākumam no akciju pirkuma tiesību īstenošanas

Ja darbinieka ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas ir apliekams ar algas nodokli, darba devējs iekļauj šo ienākumu:

- **darba devēja ziņojumā;**
- **paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātām summām.**

Ar algas nodokli apliekamu ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas deklarē "[Darba devēja ziņojumā](#)" līdz ienākuma gūšanas mēneša **17.datumam**.

Aprēķināto IIN un VSAOI par darbinieka ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas iemaksā [vienotajā nodokļu kontā](#) līdz ienākuma gūšanas mēneša **23. datumam**.

Gan ar algas nodokli apliekamu ienākumu, gan neapliekamu ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas deklarē "[Paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātām summām](#)" ar ienākumu veidu kodu 1001, ko sniedz līdz:

- ienākuma gūšanas dienai sekojošā gada **1.februārim**, ja darba attiecības saglabājušās līdz ienākuma gūšanas gada beigām (paziņojums par gadu);
- ienākuma gūšanas dienai sekojošā mēneša **15.datumam**, ja darba attiecības nav pastāvējušas līdz gada beigām (paziņojums par mēnesi, kurā pārtrauktas darba attiecības).

10.piemērs

Baiba īsteno akciju pirkuma tiesības 2021.gada 15.jūnijā un tajā pašā dienā pārtrauc darba attiecības. Baibas darba devējs līdz 2021.gada 17.jūnijam iesniedz darba devēja ziņojumu, kur norāda ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas, un samaksā IIN un VSAOI vienotajā nodokļu kontā līdz 2021.gada 23.jūnijam.

Papildus līdz 2021.gada 15.jūlijam Baibas darba devējs iesniedz paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātām summām par 2021.gada jūniju, kur ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas norāda kopā ar darba algas ienākumu ar ienākuma veida kodu 1001.

11.piemērs

Marko 2021.gada 28.februārī pārtrauc darba attiecības ar darba devēju, kurš viņam piešķir akciju pirkuma tiesības, bet 2021.gada 12.jūlijā (akciju tirgus vērtība ir 10000 eiro) Marko īsteno akciju pirkuma tiesības atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānam kā neapliekamu ienākumu.

Marko darba devējs pēc akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienas (pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā 3 gadu laikā) precīzē paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātām summām par 2021.gada februāri (mēnesis, kurā pārtrauktas darba attiecības), palielinot iepriekš deklarētos (5000 eiro ieņēmumus un 0 eiro neapliekamos ienākumus) par 10000 eiro. Paziņojumu aizpilda šādi:

Paziņojums par fiziskajām personām izmaksātajām summām (kopsavilkums)

Pamatdati

Reģistrācijas numurs	
Nosaukums	
Adrese	
Taksācijas periods*	Gads 2021 Mēnesis februāris
	☐ 1. ceturksnis ☐ 2. ceturksnis ☐ 3. ceturksnis ☐ 4. ceturksnis
Iesniegšanas veids*	☐ Pirmreizējs dokuments ☐ Pirmreizējs dokuments, ar kuru tiek pievienotas rindas iepriekš iesniegtam dokumentam ☐ Precizējums, kas pilnībā aizstāj iepriekš iesniegto dokumentu ☒ Precizējums, kas satur tikai tās rindas, kurās jāveic summu labojumi

Personas kods*	Vārds, uzvārds*	Ienākuma veids*	Ienākuma gūšanas periods		Ienākuma izmaksas mēnesis	Ieņēmumi	Neapliekamie ienākumi	Neapliekamais minimums
			no*	līdz*				
1111111111	Marko	1001	01.01.2021	28.02.2021		15000,00	10000,00	0,00
						0,00		
						0,00		

- [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 17.pants](#)
- [Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem](#)
- [Paziņojumu par fiziskai personai izmaksātajām summām iesniegšana](#)

Ja ienākuma gūšanas diena par ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas ir vēlāk nekā attiecīgā mēneša darba devēja ziņojuma iesniegšanas termiņš, darba devējs precizē darba devēja ziņojumu:

- par iepriekšējo mēnesi pirms pārskata mēneša, precizējumus norāda pārskata mēneša darba devēja ziņojuma 6. un 7.ailē, norādot palielinājumu;
- par mēnešiem pirms iepriekšējā pārskata mēneša, labo kļūdaini iesniegtā darba devēja ziņojuma 4. un 5.aili.¹⁵

12.piemērs

Jānis 2021.gada 14.martā pārdod savas akciju pirkuma tiesības Kristapam un 2021.gada 31.martā aiziet no darba AS "COOPER", lai gan AS "COOPER" piešķirto akciju pirkuma tiesību īstenošanas termiņš ir 2021.gada 15.oktobris ([skatīt 8.piemēru](#)).

Jāņa bijušais darba devējs AS "COOPER" pēc akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienas (pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā 3 gadu laikā, jo precizējums netiek veikts par iepriekšējo mēnesi) precizē darba devēja ziņojumu par 2021.gada martu, norādot Jāni personu sarakstā, kuri apdrošināmi visiem sociālās apdrošināšanas veidiem, ar statusu "DŅ, ar kuriem ir izbeigtas DA, kam bija akcijas" un samaksā aprēķināto IIN un VSAOI vienotajā nodokļu kontā līdz 2021.gada 23.oktobrim.

¹⁵ Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 29.¹ panta pirmā un otrā daļa.

Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas

Nemot vērā, ka akciju tirgus vērtība akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā (2021.gada 15.oktobrī) ir 1500 eiro, bet 2021.gada aprīlī deklarētie Jāņa 2021.gada marta ienākumi bija 1100 eiro, darba devēja ziņojumu precizē šādi:

Darba devēja ziņojums

Pārbaudīt un saglabāt Iesniegt Dokumenta drukas versija

Pirmreizējs dokuments Precizējums

Pamatdati	
Reģistrācijas numurs	
Nosaukums	
Adrese	
Taksācijas periods*	2021 marts

1. Apdrošināmi visiem valsts sociālās apdrošināšanas veidiem

Darba ņēmēji, kuri ir apdrošināmi atbilstoši visiem valsts sociālās apdrošināšanas veidiem

Personas kods vai reģistrācijas numurs*	Vārds, uzvārds*	Darba ienākumi*	Aprēķinātās VSAOI iemaksas*	Precizētie darba ienākumi ((+) vai (-))	Precizētās aprēķinātās VSAOI iemaksas ((+) vai (-))	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Darba attiecību veids*	Uzņēmējdarbības riska valsts nodeva
2	3	4	5	6	7	8		9
1111111111	Jānis	2600,00	886,34		0,00	465,40	DN, ar kuriem ir izbeigtas DA	

Papildus Jāņa darba devējs pēc akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienas (pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā 3 gadu laikā) precizē paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātām summām par 2021.gada martu (mēnesis, kurā pārtrauktas darba attiecības), palielinot iepriekš deklarētos ieņēmumus un aprēķinātos nodokļus.

13.piemērs

Santa 2021.gada 28.maijā ir aizgājusi no darba devēja, kurš piešķir viņai akciju pirkuma tiesības ar akciju pirkuma tiesību īstenošanas termiņu – 2022.gada 1.janvārī. Santa 2022.gada 3.janvārī īsteno akciju pirkuma tiesības. Santas darba devējs 2022.gada 3.janvārī aprēķina IIN un VSAOI par Santas ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas, piemērojot 2021.gada VSAOI likmi un 2021.gada IIN likmi.

Santas darba devējs pēc akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienas (pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā 3 gadu laikā, jo precizējums netiek veikts par iepriekšējo mēnesi) precizē darba devēja ziņojumu par 2021.gada maiju (mēnesis, kad izbeigtas darba attiecības). Santu norāda personu sarakstā, kuri apdrošināmi visiem sociālās apdrošināšanas veidiem, ar statusu "DN, ar kuriem ir izbeigtas DA, kam bija akcijas", 10.ailē norāda samaksas termiņu – 2022.gada 23.janvārī – un samaksā aprēķināto IIN un VSAOI vienotajā nodokļu kontā līdz 23.janvārim (ienākuma gūšanas mēneša 23.datums).

Papildus Santas darba devējs pēc akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienas (pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā 3 gadu laikā) precizē paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātām summām par 2021.gada maiju (mēnesis, kurā pārtrauktas darba attiecības), palielinot iepriekš deklarētos ieņēmumus un aprēķinātos nodokļus.

- [Darba devēju un darba ņēmēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas](#)
- [Darba devēja ziņojuma aizpildīšana](#)
- [Darba devēja ziņojuma un ziņu par darba ņēmējiem aizpildīšana un iesniegšana Elektroniskās deklarēšanas sistēmā](#)

Ienākumam no akciju pirkuma tiesību vai tajās gūto akciju atsavināšanas

Ja ienākums (starpība starp iegādes un pārdošanas cenu) no akciju pirkuma tiesību vai tajās gūto akciju atsavināšanas ir mazāks par 1000 eiro ceturksnī, ienākuma saņēmējs sniedz kapitāla pieauguma deklarāciju līdz sekojošā gada **15.janvārim**.

Kapitāla pieauguma deklarācijā aprēķināto iedzīvotāju ienākuma nodokli samaksā [vienotajā nodokļu kontā](#) līdz tā paša mēneša **23.datumam**.

Ja ienākums neveidojas (starpība ir 0 vai ir gūti zaudējumi), ienākuma saņēmējam nav pienākuma sniegt deklarāciju.

14.piemērs

Jānis 2021.gada 14.martā pārdod savas akciju pirkuma tiesības kolēģim Kristapam par 1000 eiro un 2021.gada 31.martā aiziet no darba. Tādējādi Jānis gūst ienākumu gan no akciju pirkuma tiesību īstenošanas, gan no kapitāla aktīva (akciju pirkuma tiesību) atsavināšanas. Jāņa darba devējs plānotajā akciju pirkuma īstenošanas dienā (2021.gada 15.oktobrī) piemēro darbaspēka nodokļus ([skatīt 12.piemēru](#)), bet Jānis akciju pirkuma tiesību pārdošanas dienā (2021.gada 14.martā) pats aprēķina ienākumu no kapitāla pieauguma.

Jāņa ienākums (kapitāla pieaugums) no akciju pirkuma tiesību pārdošanas ir 1000 eiro (1000 – 0), jo Jānis akciju pirkuma tiesības ir ieguvis bez maksas.

Ņemot vērā minēto, Jānis līdz 2022.gada 15.janvārim iesniedz kapitāla pieauguma deklarāciju, jo ienākums nav lielāks par 1000 eiro, un samaksā 200 eiro (20 % no 1000) vienotajā nodokļu kontā līdz 2022.gada 23.janvārim.

Ja ienākums (starpība starp iegādes un pārdošanas cenu) no akciju pirkuma tiesību vai tajās gūto akciju atsavināšanas ir lielāks par **1000 eiro ceturksnī**, ienākuma saņēmējs sniedz "[Pārskata perioda deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma](#)" (turpmāk – kapitāla pieauguma deklarāciju) līdz ceturksnim sekojošā mēneša **15.datumam**.

15.piemērs

Leons 20XX.gada 3.septembrī pārdod akcijas par 5000 eiro, ko ieguvis, īstenojot akciju pirkuma tiesības, kad to tirgus vērtība bija 3500 eiro.

Ņemot vērā, ka Leona darba devējs, kas piešķīra akciju pirkuma tiesības, akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā ir aprēķinājis algas nodokli, jo ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas netika atzīts par neapliekamu, Leona ienākums no šādu akciju pārdošanas ir 1500 eiro (5000 – 3500).

Leons iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam kapitāla pieauguma deklarācija līdz tā paša gada 15.oktobrim (3.ceturksnim sekojošā mēneša 15.datums) un samaksā 300 eiro (20 % no 1500) vienotajā nodokļu kontā līdz 23.oktobrim.

Ja gada laikā veikti arī citi darījumi ar kapitāla aktīvu pārdošanu (izņemot virtuālo valūtu) un kādā no tiem ciesti zaudējumi, ienākuma saņēmējs var līdz sekojošā gada 1.martam iesniegt "[Gada kapitāla pieauguma precizēšanas deklarāciju](#)" un atgūt gada laikā pārmaksāto nodokli par kapitāla pieaugumu.

Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas

[Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 19.pants](#)

IIN un VSAOI maksājumus pārskaita uz vienoto nodokļu kontu:

Saņēmējs:	Valsts budžets (VID)
Reģistrācijas numurs:	90000010008
BIC kods:	TRELLV22
Konts (IBAN):	LV33TREL1060000300000

Saistošie normatīvie akti

- [Likums "Par nodokļiem un nodevām"](#)
- [Likums "Par uzņēmuma ienākuma nodokli"](#)
- [Likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#)
- [Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu"](#)
- [Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumi Nr.899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība"](#)
- [Ministru kabineta 2008.gada 25.augusta noteikumu Nr.677 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa paziņojumiem"](#)
- [Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumi Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#)
- [Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumi Nr. 662. " Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību"](#)